

**Комунальний вищий навчальний заклад
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**
21050 м.Вінниця, вул.Грушевського,13, тел./факс 67-08-85,
E-mail: bil@mail.vinnica.ua

Лабораторія корекційної педагогіки та психології

тел. 67-08-90

Чопик Л.І.,
завідувач лабораторії

Методичні рекомендації щодо організації корекційної роботи з дітьми з порушеннями зору в групах компенсуючого типу в ДНЗ

1. Нормативно-правова база:

Перелік документів з питань дошкільної та спеціальної освіти :

- Конституція України (ст. 53).
- Конвенція ООН про права дитини (ст. 23).
- Закон України про охорону дитинства (ст. 26,27).
- Закон України про освіту (ст. 37).
- Закон України про загальну та середню освіту (ст. 9,21).
- Національна програма «Діти України» від 18.01.1996 р.
- Наказ № 7/5-7 від 23.06.99 р. «Про концепцію державного стандарту спеціальної освіти для дітей з особливими потребами»
 - Постанова Кабінету Міністрів № 20-5 від 7.12.2002 р. «Про освіту осіб з обмеженими можливостями здоров'я»(спеціальна освіта).
 - Наказ МОН № 848 від 5.07.2004 р. «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку»
 - Наказ МОН № 240/165 від 27.03.2006 р. «Про утвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп компенсуючого типу)»

– Наказ МОН № 852 від 15.09.2008 р. «Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу – інтернат) для дітей, які потребують корекції та (або) розумового розвитку».

– Наказ № 1059 від 01.10.2012 року Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження Примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах»

– Наказ МОН № 80 від 28 січня 2014 року «Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку»

– Лист МОН України від 12.10.2015 № 1/9-487 «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах» (інструктивно-методичні рекомендації)

– Лист МОН «Щодо організації освітньої роботи в дошкільних навчальних закладах» від 13.06.2017 № 1/9-322

– Лист МОН України від 03.07.2017 № 1/9-362 "Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році"

– Лист МОН України від 12.07.2017 № 1/9-385 "Про навчальні плани та організацію навчально-реабілітаційного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році"

– Лист МОН України від 13.06.2017 № 1/9-322 «Щодо організації освітньої роботи в дошкільних навчальних закладах у 2017/2018 навчальному році»

Програмове забезпеченням навчального процесу:

Планування роботи в дошкільному закладі здійснюється за:

1. Програмою виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина» (наук. кер. Проскура О. В., Кочина Л. П., Кузьменко В. У., Кудикіна Н. В.)

2. Планування роботи з дітьми з порушеннями зору здійснюється за програмою розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями зору здійснюється на основі програмно-методичного комплексу "Програма розвитку дітей сліпих та зі зниженим зором від народження до 6 років". Рекомендованого Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (лист № 1/11-18797 від 05.12.2012).

Особливості організації корекційної роботи з дітьми, що мають порушення зору в ДНЗ

Порушення зорової системи, що має важливе значення для розвитку дитини і її життєдіяльності, завдає великої шкоди формуванню психічних процесів, руховій сфері, фізичному розвитку дитини.

У дітей із зоровими порушеннями розрізняють внутрішньосистемні вторинні відхилення і міжсистемні. Внутрішньосистемні вторинні відхилення — це порушення функцій в самій зоровій системі внаслідок первинного дефекту зору. Можна виділити такі внутрішньосистемні відхилення, як:

- а) порушення периферійного зору;
- б) порушення бінокулярного зору;
- в) порушення окорухаючої функції;
- г) порушення фіксації погляду;
- д) порушення функції розрізнення кольорів;
- є) порушення окоміру;
- ж) порушення здатності встановлювати просторові зв'язки між предметами;
- з) порушення цілісності сприйняття;
- к) порушення макро- і мікроорієнтування у просторі.

За умови вчасної корекції розвитку можна запобігти виникненню внутрішньосистемних відхилень.

Міжсистемні вторинні відхилення — це відхилення у розвитку функцій, тісно пов'язаних із зором. До них відносяться:

А) порушення в руховій сфері:

- а) порушення ритмічної діяльності (почуття ритму);
- б) порушення рухової активності (порушення рухів).

Б) порушення в психічній діяльності:

- а) порушення аналізуючого сприймання;
- б) порушення образного мислення;
- в) порушення логічної пам'яті;
- г) порушення довільної уваги;
- д) порушення мовлення.

Таким чином, при організації корекційної роботи необхідно враховувати структуру зорового дефекту, характер первинних і вторинних відхилень у розвитку.

Корекційна робота здійснюється у формі підгрупових та індивідуальних занять. Заняття проводяться тифлопедагогом відповідно до навчального плану і програми в формі індивідуальних та підгрупових занять.

Нижче подані види, основні принципи побудови та проведення корекційних занять тифлопедагога.

I. ВИДИ ЗАНЯТЬ ТИФЛОПЕДАГОГА

I. КОРЕКЦІЯ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ (КСР)

- 1. Розвиток зорового сприймання.
- 2. Розвиток компенсаторних способів сприймання (слухове, дотикове, нюхове, смакове, кінестетичне).
- 3. Формування аналізуючого спостереження

II. КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ (КМР)

- 1. Формування предметних уявлень
- 2. Формування зв'язного мовлення
- 3. Формування немовленнєвих засобів спілкування

III. СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ (СРОД)

1. Соціально-побутове орієнтування.
2. Просторове орієнтування.
3. Формування комунікативної компетентності.
4. Ігрова діяльність.

IV. КОРЕКЦІЯ ПРЕДМЕТНО-ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (КППД)

1. Формування предметно-практичних та знаряддєвих дій
2. Розвиток конструктивного праксису
3. Графомоторика, тифлографіка.

Рекомендації щодо побудови корекційних занять

Починати заняття необхідно із зорової гімнастики на розслаблення. А також звернути увагу на поставу дітей (положення ніг, рук, голови, спини).

Будувати заняття потрібно поступово ускладнюючи завдання (від простого до складного).

Чергувати завдання так, щоб діти спрямовували погляд то в далину, то на близьку відстань (1 демонстраційне завдання, 1 індивідуальне; або 1 демонстраційне і 2 індивідуальних).

Закінчувати заняття бажано роботою на розвиток дрібної моторики та зорових функцій (ціле з частини, малювання по крапках, по пересічному контуру, обводки, трафарети, розфарбовування і т.д.).

Після першої половини заняття необхідно провести фізкультхвилинку (бажано за темою, що вивчається) та зорову гімнастику.

Кількість завдань на колекційному занятті залежить від віку дітей:

- молодший дошкільний — 3 – 4 завдання (10 – 15 хв.)
- середній дошкільний — 4 – 5 завдань (15 – 20 хв.)
- старший дошкільний — 5 – 6 завдань (20 – 25 хв.)

В кінці заняття необхідно підвести підсумок (що сподобалось дітям), та оцінити діяльність дітей у групі для дітей старшого дошкільного віку (хто як працював).

Рекомендації по обладнанню та проведенню корекційних занять.

Обладнання та освітлення кабінету дефектолога:

а) при обладнанні кабінету тифлопедагога особливу увагу слід звернути на розміщення робочих місць дітей. Робочі столи дітей повинні бути розташовані в кабінеті тифлопедагога так, щоб вікна знаходились ліворуч від них на відстані 0,5 — 0,7 м. Демонстраційний фланелеграф розміщують попереду дитячих столів на відстані 1,0 — 1,5 м від них. Висота нижнього його краю (від підлоги) – 60 см.

б) Крім природного освітлення робочих місць, необхідно використовувати також штучне освітлення:

- для приміщень — люмінесцентні лампи типу “біле” світло (ЛБ), або лампи “денного” світла (ЛЕ) — не менше 500 люкс.

- для дошки (фланелеграфа) — додаткове освітлення зверху лампою ЛЕ у вертикальній площині 500 люкс. Спеціальний козирок повинен спрямовувати світло вниз, на поверхню демонстраційного фланелеграфу.

в) На кожному робочому місці дитини повинен бути індивідуальний фланелеграф з контрастним фоном (темний фон рекомендується дітям з міопією, особливо високого ступеню; світлий фон рекомендується дітям з атрофією зорового нерва), розміром 20 x 30 см. Крім того, дітям зі збіжною косоокістю необхідно мати на занятті фланелеграф з підставкою (вертикальне положення).

Для демонстраційної роботи використовують великий (70 x 100 см) фланелеграф з контрастними фонами, що встановлюється на рівні очей дітей.

Більш детально особливості облаштування кабінету вчителя-дефектолога (тифлопедагога) висвітлені в колективній статті (Т.В. Соколовська, Л.І. Чопик, Г.М. Олійник, Л.В. Борболюк), опублікованій в журналі «Практика управління дошкільним закладом» № 11, 2013 р.

Принципи розміщення дітей на підгрупових заняттях:

а) Кількість дітей на підгруповому занятті не повинна перевищувати чотирьох чоловік.

б) Для корекційних занять формуються підгрупи, згідно з висновками тифлопедагогічного обстеження, за рівнями розвитку:

- Високий рівень
- Достатній рівень
- Середній рівень
- Низький рівень

в) Бажано, щоб в підгрупу входило троє дітей з середнім ступенем зорового дефекту і одна дитина з важкою формою зорового дефекту.

Це полегшить роботу тифлопедагога при виготовленні індивідуальних посібників (3 комплекти мінімального розміру і один комплект — максимального).

г) При розміщенні дітей за столами необхідно звертати увагу на діагноз і гостроту зору, а також корекцію та оклюзію (наприклад: якщо у дитини збіжна косоокість і амбліопія правого ока (ОД), гострота зору 0.2, оклюзія лівого ока (ОС), то такій дитині рекомендована 1-а парта, ліва сторона, що виключить можливість посилення дефекту, до того ж буде забезпечена корекція косоокості).

Обладнання робочих місць дітей для проведення заняття:

а) Всі індивідуальні посібники потрібно розкласти на дитячих столах (у верхній частині) у порядку їх використання (зліва направо), зворотною стороною догори, щоб не відволікати уваги дітей передчасно. Фішки, дрібний роздатковий матеріал вкладається у індивідуальні коробочки з кришками, або у конверти.

б) При використанні індивідуальних посібників дітьми, дефектолог повинен давати чіткі установки (звідки взяти посібник, куди покласти, як з ним працювати). Вже використані посібники діти акуратно складають і повертають на попереднє місце.

Все це забезпечить порядок на робочих місцях дітей та чітке виконання завдань.

в) Щоб не створювати додаткового коливання погляду та не порушувати зорової уваги, всі відповіді на питання тифлопедагога діти дають, сидячи за столом (не встають). Крім випадків показу, або розповіді біля демонстраційного фланелеграфу.

г) Неприпустимо проводити демонстрацію об'єкта, тримаючи його у руках. Це викликає малопомітне тремтіння об'єкту, що спричиняє втомлюваність очей у дітей. Тому всі демонстраційні та індивідуальні об'єкти повинні бути фіксованими на великому або індивідуальних фланелеграфах.

д) При демонстраційному та індивідуальному показі дефектолог і діти обов'язково повинні використовувати указки.

є) Під час заняття тифлопедагог повинен знаходитися з правого боку демонстраційного фланелеграфу (при поясненні, показі). Дефектолог може стояти, якщо у підгрупі займаються діти зі збіжною косоокістю, або сидіти, якщо діти мають розбіжну косоокість.

ж) Одяг тифлопедагога має бути спокійних тонів. Неприпустимо проводити заняття в одязі червоного або оранжевого кольору, це спровокує несвідоме відволікання зорової уваги, і як наслідок — порушить все сприйняття.

Основні вимоги до спеціальних наочних посібників.

Посібники, що їх використовує вчитель-дефектолог, мають відповідати педагогічним, лікувально-корекційним та гігієнічним вимогам.

Ілюстраційний матеріал повинен бути максимально наближеним до реальності. Неприпустимо використовувати стилізовані зображення.

Посібники повинні мати чіткі форми, контур, достатню насиченість кольорів та правильне їх поєднання:

а) бажано уникати поєднання червоного і зеленого; синього та зеленого. В окремих випадках, коли цього уникнути неможливо (квіти: пролісок, тюльпан), необхідно використати контрастні відтінки (темний – світлий), та чіткий контур, що буде відділяти ці кольори.

б) оптимальне поєднання кольорів при амбліопії: червоний – жовтий; при міопії: синій – білий, жовтий – чорний, зелений – білий.

Демонстраційні посібники повинні мати оптимальний для сприйняття розмір — 8 x 12 см.

Розмір індивідуальних посібників залежить від гостроти зору дітей та діагнозу (табл. 1).

Таблиця 1

Розміри індивідуальних посібників

При амбліопії:

Ступінь амбліопії	Гострота зору	Розмір окремих деталей	Загальний розмір об'єкту
Висока	0,1 і нижча	0,5 — 1,0 см	3 — 4 см
Середня	0,2 — 0,3	0,2 — 0,3 см	2 — 2,5 см
Низька	0,4 і вище	0,1 — 0,05 см	0,5 — 1,5 см

При міопії:

Ступінь міопії	Гострота зору	Розмір окремих деталей	Загальний розмір об'єкту
Висока	0,01 — 0,4	0,7 — 1,0 см	3 — 4 см
Середня	0,4 — 0,7	0,5 — 0,7 см	1,5 — 2,5 см
Низька	0,7 — 0,9	0,1 — 0,4 см	0,5 — 1,0 см

Контур, що в посібниках повинен відділяти окремі деталі та окреслювати весь об'єкт, теж змінюється в залежності від діагнозу:

а) при міопії та амбліопії високого ступеню контур повинен бути чітким, насиченим, контрастним;

б) при амбліопії середнього ступеню контур може бути менш вираженим і вужчим;

в) при амбліопії низького ступеню деталі об'єкту можуть взагалі не відділятися контуром. Для дітей з міопією та високим ступенем амбліопії не дозволяється використовувати посібники з блискучою поверхнею.

Планування роботи тифлопедагога за лексичними темами.

Для забезпечення більш поглибленого вивчення дітьми оточуючого світу, а також для більшої зручності в організації навчально-корекційної роботи, пропонуємо планувати підгрупові корекційні заняття тифлопедагога на основі тематичного перспективного планування.

Використання дидактичних ігор і завдань в процесі корекційно-відновлювальної роботи.

Для відновлення гостроти зору і розвитку зорових функцій вчитель-дефектолог використовує спеціальні дидактичні ігри-вправи і завдання, які повинні тренувати зір, формувати у дітей певні уявлення про предмети і явища, розвивати зорову увагу, пам'ять.

Важливо пам'ятати, що дидактичні ігри та завдання для розвитку зору і зорового сприйняття підбирають індивідуально для кожної дитини в залежності від стану зору і періоду відновлювальної роботи.

Наприклад, при гіперметропії рекомендоване посилене зорове навантаження і використовуються посібники малого розміру. А при міопії зорове перенапруження недопустиме і посібники мають бути більшого розміру.

Знаючи зорові можливості дітей, тифлопедагог може цілеспрямовано впливати на розвиток зору, створювати умови в процесі виховання і навчання дітей для лікувально-відновлювальної роботи та закріплення її результатів.

Спеціальні дидактичні ігри і завдання використовуються тифлопедагогом на підгрупових та індивідуальних корекційно-компенсаторних заняттях, а також у вечірні години (II половина дня) на

індивідуальних заняттях, що їх проводить вихователь з дітьми по індивідуальним завданням тифлопедагога і лікаря-офтальмолога.

Для більшої зручності ці ігри-вправи поділені на окремі групи.

I. Ігри-вправи на розвиток зору:

A) ігри на розвиток гостроти зору:

Мозаїка різної величини і форми.

Конструктор.

Сортування насіння.

Нанизування намиста на шнурок.

Вишивання по крапках.

Обводка по зовнішньому і внутрішньому контуру.

Плетення “килимів” з різнокольорових смужок

Різні види шнурування.

Малювання через кальку.

Розглядання картинок в моноскопі.

B) ігри на розвиток окорухаючої функції:

Обводка по зовнішньому і внутрішньому контуру.

Малювання по пересіченому контуру.

Малювання через кальку.

Спостереження за іграшкою, що рухається.

Лабіринти (прості і складні).

Сполучення об'єктів на перфокарті.

Малювання по крапках.

B) ігри на розвиток бінокулярного і стереоскопічного зору:

“Злови рибку”.

Кільцекиди.

Серсо.

Метання в ціль, в обруч.

Більярд.

Футбол (настільний).

Конструктор.

Співставлення об'єктів за контуром.

Розглядання картинок у стереоскопі.

Робота з паличковим мотиватором.

II. Ігри-вправи на розвиток зорового сприйняття:

А) ігри на формування просторових уявлень і орієнтування:

Лабіринти.

Слухові диктанти.

“Що ближче? Що далі?”

“Що справа? Що зліва?”

“Скажи, де знаходиться?”

Знайди за планом, схемою.

“Знайди скарб”.

Ряди і стовпчики.

Знайди напрямок.

Проклади доріжку.

Б) ігри на розвиток функцій розрізнення кольорів і форм:

Кольорові замочки.

Підбери за кольором (формою).

Підбери комплекти (сервіз, костюм) за поданим еталоном кольору чи форми.

Співставлення за контуром.

Розклади за відтінками.

Виклади за зразком.

Дофарбуй райдугу.

Склади з геометричних форм.

Склади ціле з частин.

Геометричне і кольорове серсо.

III. Ігри-вправи на розвиток психічних процесів (уваги, пам'яті, мислення):

Склади картинку.

Склади ціле з частин.

Лото.

Мотрійки, башточки, коробки-вкладки.

Що змінилося?

Знайди два однакових об'єкти.

Чим відрізняються?

Виклади за зразком, по пам'яті.

Документація тифлопедагога та її оформлення.

Перелік ділової документації: Наказ № 1059 від 01.10.2012 року Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження Примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах» Відповідно до статті 11 Закону України «Про дошкільну освіту», пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1242 «Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади», з метою встановлення єдиних вимог до документування управлінської інформації та організації роботи з документами у дошкільних навчальних закладах НАКАЗУЮ:

Затвердити Примірну інструкцію з діловодства у дошкільних навчальних закладах (далі - інструкція), що додається 7. Вчитель - дефектолог, вчитель - логопед:

7.1. Книга обліку дітей із зазначеними діагнозами

Заповнюється тифлопедагогом відповідно до медичної документації, наданої лікарем-офтальмологом та дільничним лікарем. Вона включає: відомості про дитину, зоровий та супутні діагнози, показники гостроти зору та інші його характеристики на момент вступу та в динаміці у процесі корекції. Зазначена інформація використовується тифлопедагогом з метою забезпечення індивідуально-диференційованого корекційного підходу в

процесі організації освітнього процесу з дітьми з порушеннями зору в дошкільному закладі.

7.2. Картка мовного розвитку (заповнюється логопедом).

В дошкільному закладі тифлопедагогом проводиться обстеження рівня мовного розвитку дітей, як то: сформованість звуковимови, зв'язного мовлення тощо. Результати даного обстеження фіксуються у «7.2. Картці мовного розвитку» оформленій на кожну дитину з порушеннями зору.

Дане обстеження проводиться з метою подальшого планування індивідуальної корекційної роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей.

7.3. Індивідуальна картка розвитку дитини

До «Індивідуальної картки розвитку дитини» включається: «Індивідуальна картка розвитку дитини» та «Тифлопедагогічне обстеження».

1. «Індивідуальна картка розвитку дитини». З метою виявлення причин виникнення дефекту, умов його протікання, перспектив подальшої корекції та розвитку дитини з порушеннями зору тифлопедагог збирає її анамнез шляхом вивчення медичної документації і заповненої батьками «Індивідуальної картки розвитку дитини».

2. Тифлопедагогічне обстеження проводиться вчителем-дефектологом з кожною дитиною з 1 по 15 вересня та з 1 по 15 червня щорічно. Дане обстеження дає можливість визначити рівень розвитку дитини з порушеннями зору за усіма необхідними видами діяльності, які підлягають тифлопедагогічному впливові.

7.4. Календарний план роботи та планування індивідуальної роботи, занять у підгрупах

До даної документації відносяться:

1) «Перспективний план корекційно-відновлювальної роботи вчителя-дефектолога (тифлопедагога) групи компенсуючого типу для дітей з порушеннями зору», в якому відтворена у перспективі вся діяльність

тифлопедагога за напрямками роботи: діагностичним, організаційним, корекційно-розвивальним, організаційно-методичним, просвітницьким тощо.

2) «Календарний тематичний план роботи» - планування роботи тифлопедагога та вихователів групи з формування уявлень про предмети і явища (за лексичними темами);

3) перспективне планування за окремими напрямками корекційної роботи: «Формування навичок просторового орієнтування», «Соціально-побутове орієнтування» тощо;

4) «Книга щоденного планування корекційної роботи вчителя-дефектолога (тифлопедагога) групи для дітей з порушеннями зору», в якій планується корекційна робота індивідуального характеру та в підгрупах.

7.5. Книга аналізу результативності

За результатами тифлопедагогічного обстеження (05-03. «Індивідуальна картка розвитку дитини») вчителем-дефектологом визначаються напрямки подальшої індивідуальної корекційної роботи з дитиною із порушеннями зору, які фіксуються у «Книзі аналізу результативності» в «Перспективному плані індивідуальної роботи» у вересні та за результатами його виконання – в січні місяці поточного навчального року.

Результативність корекційного впливу на дитину протягом всього періоду її перебування в спеціальній групі фіксується у «Книзі аналізу результативності» в «Моніторингу індивідуального розвитку дитини з порушеннями зору» щорічно (на початку та в кінці кожного навчального року).

7.6. Витяги з протоколів психолого-медико-педагогічної консультації

7.7. Книга взаємозв'язку між вчителем-дефектологом (тифлопедагогом) та вихователями групи

З метою забезпечення системного підходу, комплексного ефективного впливу на розвиток дитини в процесі корекційно-відновлювальної та

навчально-виховної роботи в дошкільному навчальному закладі використовується «Книга взаємозв'язку між вчителем-дефектологом (тифлопедагогом) та вихователями групи». В ній представлений диференційований та індивідуальний підхід до корекційно-відновлювальної роботи з дітьми зі зниженим зором в залежності від глибини та характеру зорового порушення.

Книга забезпечує співпрацю педагогів, задіяних у корекційному процесі, координацію організації освітнього процесу відповідно до офтальмо-гігієнічних та спеціальних методичних вимог.

В книзі простежується в динаміці зміна зорових характеристик дітей з порушеннями зору як результат корекційно-відновлювальної роботи, яка проводиться з дошкільниками зазначеної категорії від моменту вступу в дитячий садок до випуску.

7.8. Графік роботи кабінету (затверджується керівником закладу).

7.9. Картотека дидактичних ігор, методичних розробок (конспекти різних видів роботи з дітьми тощо)

Її частиною є

1) «Картотека підгрупових корекційних занять». З метою формування уявлень про навколишній світ у дітей з порушенням зору за лексичними темами складається Календарний план роботи («Тематичний календарний план роботи»). Відповідно до плану проводяться підгрупові корекційні заняття, які проходять по кожній темі протягом одного тижня. Підгрупові заняття спрямовані на забезпечення різних видів корекційної роботи (див. вище). Вид підгрупового заняття визначається його метою.

2) «Картотека ігор та вправ для індивідуальних корекційних занять» створена відповідно до плану проведення індивідуальної роботи з корекції як первинного (порушення зору) так і вторинних порушень: зорового сприймання (корекція зорових функцій), аналітичного сприймання, окомухової координації, розвитку компенсаторних функцій, просторового орієнтування, розвитку дрібної моторики тощо.

Її використання дає можливість чітко, послідовно вирішувати проблеми в подоланні порушень у дітей (відповідно до індивідуального плану). В окремих блоках зібрані завдання за різними корекційними напрямками. Каталог розрахований на різний рівень розвитку дітей та вік.

Чопик Л.І.